

Datum
2023-09-13

Diarienummer
KS-2023/1901.187

Handläggare
Björn Rosborg
Bjorn.Rosborg@huddinge.se

Kommunstyrelsen

Hemställan rörande avveckling av insatsen hemvårdsbidrag

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Hemvårdsbidrag, som insats enligt 4 kap. 2 § socialtjänstlagen, avvecklas från och med 1 januari 2024.
2. Beslutet enligt punkten 1 ovan ersätter kommunstyrelsens beslut från 9 februari 1998 §53 då hemvårdsbidraget infördes liksom beslutet i kommunfullmäktige 13 december 2004 §233 då hemvårdsbidraget reviderades.
3. HKF 7320 Riktlinjer för handläggning inom vård- och omsorgsnämnden för bistånd och förebyggande verksamhet (bilaga 2), revideras så att punkt 3.11 tas bort.

Sammanfattning

Hemvårdsbidrag är ett ekonomiskt bidrag som kan beviljas enskilda så att de kan ge en ersättning till närstående som vårdar dem i hemmet.

Vård- och omsorgsnämnden har gjort en hemställan till kommunfullmäktige där det föreslås att hemvårdsbidraget, som insats enligt 4 kap 2§ socialtjänstlagen, tas bort.

Orsakerna till detta är bland annat en bristande insyn där kvaliteten på omsorgen som bidraget ska generera inte kan bedömas och att det finns andra stödinsatser att söka som omfattas av socialtjänstlagens kvalitetskrav som exempelvis hemtjänst, avlösning, eller dagverksamhet.

En avveckling av hemvårdsbidraget frigör även resurser för vård- och omsorgsnämnden som kan användas för andra prioriterade insatser.

Kommunstyrelsens förvaltning anser att vård- och omsorgsnämndens hemställan till kommunfullmäktige, där det föreslås att hemvårdsbidraget som insats enligt 4 kap 2§ socialtjänstlagen tas bort, ska bifallas.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Kommunstyrelsens förvaltning
141 85 Huddinge

Besök
Kommunalvägen 28

Tfn vxl 08-535 300 00

huddinge@huddinge.se
www.huddinge.se

Datum
2023-09-13

Diarienummer
KS-2023/1901.187

Beskrivning av ärendet

Vård- och omsorgsnämnden har den 13 september 2023 §7 gjort en hemställan till kommunfullmäktige där det föreslås att hemvårdsbidraget, som insats enligt 4 kap 2§ socialtjänstlagen, tas bort (bilaga 1).

Bakgrund

Ett av tilläggen i socialtjänstlagen 1998 var att kommunen genom stöd och avlastning skulle kunna underlätta för dem som vårdar närstående och anhöriga. Vid den tidpunkten hade Huddinge kommunen 19 anhöriganställda och kommunstyrelsen beslutade den 9 februari 1998 att inför hemvårdsbidrag som en ersättningsform till personer som vårdar närstående och anhöriga.

Hemvårdsbidraget har sedan det infördes reviderats av kommunfullmäktige vid två tillfällen, 2003 och 2004.

Kommunens ansvar

I socialtjänstlagens 4 kap. 1§ regleras den enskildes rätt till bistånd om den enskilde inte själv eller på annat sätt kan få sina behov tillgodosedda. Biståndet ska tillförsäkra den enskilde en skälig levnadsnivå. Insatsen hemvårdsbidrag, som biståndsbedömd insats, omfattas inte av 4 kap. 1§ och vad som anses ingå i begreppet skälig levnadsnivå.

I Huddinge kommun beviljas hemvårdsbidrag enligt socialtjänstlagens 4 kap. 2§, vilket innebär att insatsen är ett frivilligt åtagande för kommunen.

Regler för och omfattningen på insatsen

Hemvårdsbidrag är ett ekonomiskt bidrag som kan beviljas till enskilda, 18 år eller äldre som av fysiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sin livsföring och som vårdas av närstående i hemmet.

Hemvårdsbidraget är skattefritt och betalas ut till den enskilde med syftet att denne sedan ska förmedla detta till den närstående som ger omsorgen.

Storleken på hemvårdsbidraget ska basera sig på vårdbehovets omfattning och beräknas på andel av prisbasbeloppet¹ ($1/12 * \% \text{ av prisbasbeloppet} = \text{månatligt bidrag}$) som årligen justeras. Hemvårdsbidraget är indelat i fyra nivåer enligt följande, år 2023:

Grupp 1: Hjälp regelbundet vardagar, 30 % av prisbasbeloppet, 1 313 kronor per månad i ekonomiskt bidrag.

Grupp 2: Hjälp alla dagar och eller kvällar, 60% av prisbasbeloppet, 2 625 kronor per månad i ekonomiskt bidrag.

Grupp 3: Hjälp alla tider på dygnet, 90 % av prisbasbeloppet, 3 938 kronor per månad i ekonomiskt bidrag.

Grupp 4: Kontinuerlig hjälp hela dygnet, 120% av prisbasbeloppet, 5 250 kronor per månad i ekonomiskt bidrag.

¹ Prisbasbeloppet fastställs av regeringen och 2023 års prisbasbelopp är 52 500 kronor

Volymer och kostnader

Den 1 juni 2023 hade 160 personer över 65 år och 82 personer under 65 år ett pågående beslut om hemvårdsbidrag. Den budgeterade kostnaden för hemvårdsbidrag år 2023 är 8,6 miljoner kronor.

Kommunens bristande insyn

Hemvårdsbidrag som insats innebär att hela, eller stora delar av, omsorgen utförs av närstående. Kommunen tillhandahåller ett ekonomiskt bidrag men saknar ofta insyn i den omsorg den närstående ger och gör det därmed svårt att bedöma kvaliteten på den.

Det finns en risk att kommunen beviljar en insats som innebär att det stöd den enskilde är i behov av aldrig utförs eller utförs på ett sådant sätt att denne inte uppnår en godtagbar levnadsnivå.

Den närstående vårdarens hälsa och alternativt stöd

Hemvårdsbidraget tillgodoser inte den närståendes behov av stöd och avlösning. Bidraget kan därför bli ett otillräckligt stöd som kan innebära en risk för att närstående drabbas av psykisk och fysisk ohälsa när bidragstagarens sjukdom förvärras och omsorgstygden ökar.

Vård- och omsorgsnämndens anser att närstående behöver värnas. Det finns insatser som är bättre lämpade som stöd till den behövande som exempelvis avlösning, dagverksamhet, växelvård och hemtjänst. I Huddinge kommun finns också anhörigstöd i form av anhörigkonsulent, anhöriggrupper och aktiviteter, stödsamtal och rådgivning.

Ekonomiska överväganden

Enligt vård- och omsorgsnämndens beräkningar skulle avvecklingen av hemvårdsbidraget, med hänsyn tagen till eventuellt ökat behov av hemtjänst, resultera i en minskad kostnad på cirka 5,5 miljoner kronor. 1,5 miljoner kronor för funktionshinderomsorgen och 4,0 miljoner kronor för äldreomsorgen.

Slutsats

Mot bakgrund av ovanstående anser vård- och omsorgsnämnden att hemvårdsbidraget ska avvecklas och att insatser som tydligare kommer den enskilde och den som vårdar närstående till godo, och omfattas av socialtjänstlagens kvalitetskrav samt rätten till bistånd enligt 4 kap 1 §, ska prioriteras.

Förvaltningens synpunkter

Vård- och omsorgsnämnden har gjort en hemställan till kommunfullmäktige där det föreslås att hemvårdsbidraget, som insats enligt 4 kap 2 § socialtjänstlagen, tas bort.

Orsakerna till detta är bland annat en bristande insyn där kvaliteten på omsorgen som bidraget ska generera inte kan bedömas och att det finns andra stödinsatser

Datum
2023-09-13

Diarienummer
KS-2023/1901.187

att söka som omfattas av socialtjänstlagens kvalitetskrav som exempelvis hemtjänst, avlösning, eller dagverksamhet.

En avveckling av hemvårdsbidraget frigör även resurser för vård- och omsorgsnämnden som kan användas för andra prioriterade insatser.

Kommunstyrelsens förvaltning anser att vård- och omsorgsnämndens hemställan till kommunfullmäktige, där det föreslås att hemvårdsbidraget som insats enligt 4 kap 2§ socialtjänstlagen tas bort, ska bifallas.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut förväntas minska vård- och omsorgsnämndens kostnader med 5,5 miljoner men inte medföra några juridiska konsekvenser för kommunen.

Camilla Broo
Kommundirektör

Anna Tengelin Skoog
Biträdande kommundirektör

Bilagor

- Bilaga 1. Vård- och omsorgsnämndens hemställan
- Bilaga 2. HKF 7320: Riktlinjer för handläggning inom vård- och omsorgsnämnden för bistånd och förebyggande verksamhet

Beslutet ska skickas till

Vård- och omsorgsnämnden